

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 11. september 2018 truffet vedtak i

Sak nr: 18-050 (arkivnr: 18/656)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen

Offentlighet: I medhold av offentlighetsloven § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1, er private parter navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 7. mai 2018 har A klaget på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 22. mai 2018 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra bostyrer C. Sorenskriver D ved X tingrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Saken gjelder bobehandlingen etter at klager ble begjært konkurs av kemneren i X. Konkurs ble åpnet 30. november 2016 og avsluttet 11. april 2018.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Han klager på dommerens manglende administrasjon og fremdrift i saken, hvilket er et brudd på de Etske prinsipper punkt 10. Bobehandlingen ble avsluttet 16,5 måneder etter konkursåpning, til tross for at det ikke har manglet på purringer og oppfølging fra hans side. Retten har også tildelt bostyreren nye konkursbo i perioden, til tross for sendrektigheten. Dette har medvirket til enda mer sendrektighet.

Dommeren har videre akseptert at bostyrer har solgt noe som ikke tilhørte skyldner, vel vitende om at det ikke tilhørte skylderen. Dette er et brudd på de Etske prinsipper punkt 1 og 4. Retten må ha vært kjent med at bostyrer ikke fulgte reglene om omstøtelse eller varslet den som var eier. Han sendte en e-post til dommeren 22. mars 2018, men denne ble ikke besvart på tilfredsstillende måte.

Retten grep ikke inn til tross for at de var informert om forholdene, da bostyrer ikke åpnet hans bankkonto. Dette gjorde at han ikke fikk tilgang på ytelser fra NAV til å dekke livsnødvendig opphold. Dette er i strid med prinsipper for etisk dommeratferd punkt 1. Han henvendte seg flere ganger til bostyrer om dette, med kopi til dommeren. Dette er bostyrers ansvar, men dommeren var godt kjent med situasjonen uten å gripe inn. Han legger derfor til grunn at retten har akseptert dette.

Han finner det kritikkverdig at dommeren i brev av 15. desember 2017 bekrefter at hun ikke finner noe kritikkverdig fra bostyrers side, når man alene kan se at de pålagte orienteringene mellom bostyrer og retten ikke oppfyller de krav som dommeren selv har opplyst. Det virker som om dommeren har vært fullstendig fraværende i saken.

Forøvrig gjelder klagen misnøye med bostyrer.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Det er godt mulig at klager spurte henne om hvor lang tid hun trodde bobehandlingen kom til å ta, men hun har nok ikke svart helt slik som klager anfører. Det er nok vanskelig for både henne og klager å huske nøyaktig hva som ble sagt.

Ut ifra de mange problemstillingene bobehandlingen reiste, mener hun at det var forsvarlig fremdrift i saken. Retten har mottatt innberetninger og orienteringer fra bostyrer. Bostyrer har til tider hatt tro på å kunne ferdigstille bobehandlingen tidligere, men så har det kommet frem nye opplysninger og/eller andre forhold som har tatt tid.

Når det gjelder sperringen av klagers bankkonto, ble det tatt opp av klagers advokat i prosesskriv av 28. januar 2017. Retten ba om uttalelse fra bostyrer, som besvarte 10. februar 2017. Det fremkom i dette brevet at kontoen da var åpnet.

Klagen gjelder også at hun skal ha akseptert at bostyrer solgte noe som ikke tilhørte skylderen. Hun viser til det som fremgår av sluttinnberetningen, hvor det fremgår at det er «eventuelle rettigheter som debitor måtte ha» som er solgt.

Bostyrer – advokat C – har i hovedsak uttalt følgende:

Han mener klagen er fullstendig grunnløs og ikke kan føre frem. Slik det fremgår av uttalelsen fra dommeren, har det blitt sendt en rekke brev fra han.

Bobehandlingen har trukket ut i tid på grunn av klagers egen opptreden i forbindelse med rettstvisten i [...] og salget av rettighetene.

Han har meddelt retten flere ganger om status i bobehandlingen. Det er også slik at retten umiddelbart tok kontakt med han og ba om merknad ved henvendelser fra klager og klagers advokat, og slike adekvate tilbakemeldinger ble gitt. Det er altså respondert hurtig fra retten på henvendelser som har medført svar. Det er vanskelig å se hva retten kunne gjort bedre i dette tilfelle.

Det er heller ingen unormal lang saksbehandling, sett hen til de mange og kompliserte spørsmål i saken.

Forøvrig omhandler uttalelsen forhold mellom klager og bostyrer.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstolloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Fristen for å klage en dommer inn for Tilsynsutvalget er tre måneder etter at forholdet fant sted, eventuelt tre måneder etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet, jf. domstolloven § 237 fjerde ledd. Deler av de forhold klagen knytter seg til ligger lenger tilbake i tid enn tre måneder før klagen ble inngitt. Klagen er imidlertid formulert som en klage på bobehandlingen som sådan. Etter en konkret vurdering, mener utvalget at det bør legges til grunn at klagen retter seg mot et sammenhengende forhold fra konkursåpningen til innstillingen av bobehandlingen. Klagefristen anses dermed ikke utløpt for noen del av klagen.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Klagen er formulert slik at den retter seg mot dommeren. Utvalget oppfatter det likevel slik at klagen hovedsakelig bygger på at klager er misfornøyd med bostyrers behandling av konkursboet. Deler av klagers anførsler retter seg også i realiteten mot hvordan den oppnevnte bostyreren har utført sitt oppdrag. Tilsynsutvalget vil derfor bemerke at det følger av domstolloven § 236 første ledd at utvalgets kompetanse er begrenset til å treffe vedtak om disiplinærtiltak overfor dommere. Bostyrers utførelse av sitt oppdrag faller derfor utenfor det utvalget kan vurdere og den delen av klagen som retter seg mot bostyrer blir derfor å avvise.

Det faller også utenfor Tilsynsutvalgets myndighet å vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen.

Klager har anført at bostyrer har begått en feil ved å selge aksjer/rettigheter i et oljeselskap i [...] på vegne av konkursboet. I forhold til dommeren er det i denne sammenheng anført at det foreligger brudd på god dommerskikk fordi dommeren ved sin kjennelse om innstilling av bobehandlingen har akseptert salget. Dommerens kjennelse er en rettsavgjørelse som kan ankes og som derfor ikke kan vurderes av Tilsynsutvalget. Denne delen av klagen blir derfor å avvise.

Klagen retter seg for øvrig mot at dommeren ikke sørget for tilstrekkelig administrasjon og fremdrift i bobehandlingen. Dette er forhold Tilsynsutvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstoloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd.

Utvalget viser bl.a. til Ot.prp.nr.44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

«God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv.»

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp.nr.44 (2000-2001) side 174.

Innledningsvis skal det bemerkes at tingretten er ansvarlig for bobehandlingen selv om det er oppnevnt bostyrer. Ved oppnevnelsen overlates det imidlertid til bostyreren å forestå behandlingen av boet på rettens vegne. Det ligger således til bostyreren å velge fremgangsmåten for gjennomføringen av bobehandlingen, herunder hvor omfattende undersøkelser som skal foretas. Konkursdebitor og kreditorer kan imidlertid henvende seg til tingretten, som har instruksjonsmyndighet i forhold til bostyrer, dersom de er misfornøyde med bobehandlingen.

Grunnlaget for klagers anførsel om at dommeren kan klandres for manglende fremdrift i bobehandlingen, er noe uklar. Som nevnt har ikke utvalget anledning til å vurdere bostyrerens behandling av boet. Det utvalget kan prøve i forhold til fremdriften er om dommeren har ført tilstrekkelig kontroll med fremdriften.

For at det skal være grunnlag for disiplinærreaksjon som følge av forsinket saksbehandling må det være påvist en betydelig overskridelse av saksbehandlingstiden uten at det er rimelig grunn for overskridelsen. Det kreves i tillegg at dommeren kan klandres for forsinkelsen.

Til støtte for klagen har klager vist til at det i bostyrers midlertidige innberetning og tingrettens rettsbok av 11. januar 2017 ble opplyst at dersom bobehandlingen tar mer enn fire måneder, skal bostyreren gi tingretten en kort orientering om fremdriften. Utvalget kan ikke se at det er grunnlag for å oppfatte denne standardformuleringen som et pålegg fra retten om at bobehandlingen skulle avsluttes innen fire måneder eller et løfte fra bostyrer om det samme. Gjengivelsen av hva som skal være uttalt fra dommerens side omkring dette i rettsmøtet den

11. januar 2017 endrer ikke utvalgets oppfatning. Det er etter dette ikke grunnlag for å bebreide dommeren for at hun ikke sørget for at bobehandlingen ble avsluttet innen fire måneder.

Klager har videre vist til at den samlede bobehandlingen tok 16,5 måneder, at han ikke ble varslet om at bobehandlingen vil ta lenger tid enn fire måneder, at bostyrer flere ganger har blitt anmodet om å avslutte bobehandlingen og at det har vært begrenset aktivitet i boet.

Lengden på en bobehandling vil være avhengig av flere forhold og variere fra sak til sak. Bostyrer i denne saken har gitt en forklaring på tidsbruken. Det ligger utenfor utvalgets myndighet å foreta en nærmere vurdering av dette. For utvalget er det tilstrekkelig å vise til at både dommeren og bostyreren har opplyst at retten har blitt holdt løpende orientert om fremdriften i saken. Det er i tillegg fremlagt en betydelig korrespondanse mellom klager/klagers advokat og bostyrer vedrørende fremdriften i bobehandlingen. Dommeren har opplyst at hun ut i fra dette mener at fremdriften i saken har vært forsvarlig. Dette ble også meddelt fra retten i brev av 20. desember 2017.

Dette viser at dommeren har fulgt opp fremdriften i saken på en forsvarlig måte. Det foreligger således ikke grunnlag for kritikk mot dommeren på dette punkt.

Klagers innsigelser mot dommerens administrering synes for det første å rette seg mot at dommeren ikke grep inn da klager ikke fikk tilbake disposisjonsretten over sin bankkonto. Det er opplyst at dommeren ble orientert om forholdet ved et prosesskriv fra klagers advokat av 28. januar 2017. Den 30. januar 2017 sendte dommeren brev til bostyrer vedr. forholdet. Bostyrer besvarte brevet den 10. februar 2017 og det fremgår blant annet av brevet at kontoen er stilt til klagers disposisjon. Dette viser at dommeren håndterte problemstillingen på en forsvarlig måte.

Videre har klager vist til at hans e-post av 22. mars 2018 til bostyrer, med kopi til dommeren, ikke er besvart på hensiktsmessig måte hverken fra bostyrer eller dommeren. Det fremgår imidlertid av de fremlagte dokumenter at bostyrer besvarte e-posten samme dag med kopi til dommeren. I e-posten fra bostyrer vises det også til hans sluttredogjørelse som ville bli sendt samme uke. Utvalget kan ikke se at dommeren hadde noen foranledning til å gripe inn i denne e-postutvekslingen mellom klager og bostyrer. Sluttredogjørelsen fra bostyrer forelå den 22. mars 2018 og tingretten innstilte bobehandlingen ved sin kjennelse av 11. april 2018.

Det foreligger på denne bakgrunn heller ikke grunnlag for kritikk mot dommeren for hennes administrering av konkursboet.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.